સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ હાઈસ્કૂલ, ધોળીતાડ

દ્વિતીય કસોટી - 2019

વિષય :- ભૂગોળ ધોરણ - 12th આર્ટ્સ ગુણ - 100

વિભાગ - A

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો. (10

1. જકલ
2. કેરલ
3. એમાંગ
4. કમ્પ્યુટર
5. પનામા નહેર
6. રવાલગરવારા
7. મીન
8. મક્રીય
9. તાપમાન અને વરસાદ
10. GIS

વિભાગ - B

નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ) (10

11) સાંસ્કૃતિક પર્યાવરણમાં વસ્તી, વસાહતો, કૃષિ, ઉદ્યોગો, પરિવહન વગેરે માનવસર્જિત તત્ત્વોનો સમાવેશ થાય છે.

12) વ્યાપાર, પરિવહન, સ્વાસ્થ્ય, દૂરસંચાર, શિક્ષણ, મનોરંજન વગેરે સેવાઓ તૃતીયક પ્રવૃત્તિઓના ઉદાહરણો છે.

13) ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલૉજી સંદર્ભે ઘણા વિકસિત ઉદ્યોગગૃહોનું એક સંકુલ એટલે સિલિકોન વેલી.

14) ભારતનો આંતરિક જળમાર્ગ - I ગંગા નદી પર આવેલો છે.

15) ભારતમાં આધુનિક પ્રકારની ટેલિફોન સેવાઓના વિકાસમાં સામ પિત્રોડાનો ફાળો છે.

16) વ્યાપારી સંઘોની સફળતા પર 1) અંતર 2) પરંપરાગત સંબંધો 3) ભૂ-રાજનીતિક સહયોગ અસર કરે છે.

17) ત્રિકોણીય પ્રણાલી મુખ્યત્વે નદીઓનાં સંગમસ્થાનો નજીક નિર્માણ પામે છે.

18) એક જ બહુલક હોય તેવી સંખ્યાત્મક માહિતીને એક બહુલકીય માહિતી કહે છે.

VISION

19) આલેખ એ આંકડાનું દશ્યમાન અને ચિત્રાત્મક સ્વરૂપ છે.
20) વેક્ટર ડેટા એટલે દિશા સાથે પરિમાણ ધરાવતી માહિતી.
રાસ્ટર ડેટા એટલે જેમાં સામાન્ય રીતે એવી તસવીરો કે જેમાં 'પિક્સલ'નો ઉપયોગ કરવામાં આવેલો હોય.

વિભાગ-C

નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ આપો. [પ્રત્યેકનો 2 ગુણ]

[2

21) વસ્તીગીચતા પર અસર કરતાં પરિબળો:-
1) ભૌગોલિક પરિબળો 2) આર્થિક પરિબળો
3) સામાજિક અને ધાર્મિક 4) રાજકીય પરિબળો.
22) ભૂગોળવેત્તાઓ ઉદ્યોગ શબ્દનો અર્થ એ પ્રવૃત્તિનું વર્ણન કરવા માટે કરે છે. જે ખેતી, જંગલ, મત્સ્યાયન, ખનન-પ્રવૃત્તિ દ્વારા પ્રાપ્ત પ્રાથમિક ઉત્પાદનોની પ્રક્રિયા અને નવી ચીજવસ્તુના નિર્માણ સાથે જોડાયેલી છે.

અથવા

22) ખનન એટલે પૃથ્વીમાંથી ખનીજો મેળવવા જમીન પરથી માટી કે રેતીને દૂર કરવી, ખોદકામ કરવું, સુરંગો દ્વારા પથ્થરો તોડવા અને જમીનની અંદર વધુ ઊંડાઈએથી ખનીજ મેળવવા સારકામ કરવું.
ખનનના બે પ્રકાર:- 1) ધરાતલ અને 2) ભૂમિગત ખનન
23) પંચમ પ્રવૃત્તિમાં વર્તમાન સાથે જોડાયેલી વિચારો કે વિચારધારા આપવી, તેમનું પુનઃગઠન અને વ્યાખ્યા કરવી, આંકડાઓની વ્યાખ્યા કરવી, નવા પ્રયોગો, નવીનતમ પ્રૌદ્યોગિકી અને આધુનિક સંશોધન કાર્યો વગેરે છે. નિષ્ણાતો, નિર્ણય નિર્ધારકો, સલાહકારો વગેરે પંચમ પ્રવૃત્તિ સાથે જોડાયેલા ગણાવી શકાય.
24) એક સ્થળેથી બીજા સ્થળે માહિતી અથવા સંદેશો મોકલવા કે પ્રાપ્ત કરવાની વિસ્તૃત વ્યવસ્થાને સંચાર કહે છે.
ટેલિફોન, સેલફોન, ફેક્સ, ઈ-મેઈલ, ટપાલસેવા અને આંગડિયા સેવા વગેરે વ્યક્તિગત સંચારતંત્રના સાધનો છે.
25) બંદર એક એવું સ્થળ છે કે જ્યાં દરિયાઈ વ્યવહાર અને ભૂમિ પરના વ્યવહાર વચ્ચેનો સંબંધ વહાણો કે સ્ટીમરો અને ભૂમિ પરનાં

VISION

પરિવહનનાં સાધનોદ્વારા જાળવી શકાય છે.

બંદરના પ્રકાર :- 1) દરિયાઈ બંદર 2) નદીબંદર 3) સરોવર બંદર
4) નહેર બંદર 5) ફેરબહલી માટેનું બંદર 6) વાણિજ્ય

26) "રહેઠાણોના સમૂહને વસાહત કહેવામાં આવે છે.

વસાહતોનું વર્ગીકરણ

1) સામૂહિક તથા કેંદ્રિય વસાહત
  → 1) ગ્રામીણ વસાહત
  2) શહેરી વસાહત

2) છૂટીછવાઈ વસાહત

27) વ્યાપારિક ધોરણે ડેરી ઉદ્યોગનો વિકાસ યુ.એસ.એ, પૂર્વ સોવિયત
કેનેડા, ફ્રાન્સ, નેધરલૅન્ડ, ડેન્માર્ક, બેલ્જિયમ, આર્જેન્ટિના વગેરે દેશ
થયો છે.

28) સ્તંભ આલેખ તૈયાર કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો:-
1) બધા સ્તંભોની પહોળાઈ એકસરખી હોવી જોઈએ.
2) પ્રત્યેક નજીક નજીકના સ્તંભો વચ્ચેનું અંતર સરખું હોવું જોઈ
3) સ્તંભની ટોચ પર તે સ્તંભનું આંકડાકીય મૂલ્ય દર્શાવવું જોઈએ.
અથવા

28) ટપકાં મુકતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો.
1) જે સ્થળે વાસ્તવિક રીતે નદી, તળાવ, જંગલ કે અન્ય બિનવસ
વિસ્તાર હોય ત્યાં ટપકું મુકાય નહિ તેનું ખાસ ધ્યાન રાખવું
2) ટપકાં મુકતી વખતે જે-તે પ્રદેશનો પ્રાકૃતિક નકશો સાથે રાખ
3) ટપકાનું મોટું અથવા નાનું કદ અયોગ્ય માહિતી આપે છે. તેથી
ટપકાંનું કદ નક્કી કરવું જરૂરી છે.

29) આપેલાં અવલોકનોને ચડતા ક્રમમાં ગોઠવતા,
7, 18, 20, 20, 22, 25, 26, 27, 27, 27, 27, 31
અહીં આપેલાં અવલોકનોમાં અવલોકન 27 સૌથી વધુ વખત
આવે છે. તેથી આ માહિતીનો બહુલક 27 છે.

30) કોઈ પણ અભ્યાસ માટે પ્રાથમિક કે દ્વિતીયક આંકડાકીય માહિતી મેળ
આવે છે. આ બધા જ આંકડા જુદા જુદા એકમો હેઠળ સંકલિત કરવામાં
આવે છે. બધા એકમોના સમૂહને સમષ્ટિ કહે છે.
જેમ કે. અમદાવાદ મહાનગરની કુલ જનસંખ્યાને સમષ્ટિ કહે છે

વિભાગ-D

નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. [પ્રત્યેકના 3 ગુણ] [30

31) <u>નિયતિવાદ વિચારધારા</u>:-
- → આ વિચારધારા મુજબ મનુષ્યની બધી જ પ્રવૃત્તિઓ પ્રાકૃતિક પર્યાવરણ દ્વારા નિયંત્રિત થાય છે.
- → માનવીને નિષ્ક્રિય માને છે.
- → માનવ કરતા પ્રાકૃતિક પર્યાવરણ સર્વોપરી
- → કોઈ પણ માનવ સમુદાય, રાષ્ટ્રનો ઈતિહાસ, માનવસંસ્કૃતિ, માનવીની જીવન વગેરેને પ્રાકૃતિક પર્યાવરણ અસર કરે છે.
- → એરિસ્ટોટલ, સ્ટ્રાબો, કાર્લ હમ્બોલ્ટ, રિટર વગેરે વિદ્વાનોએ અનુમોદન

32) મોટા પાયાના ઉદ્યોગો:-
- → આ પ્રકારના ઉદ્યોગોનું વ્યવસ્થાતંત્ર ઉચ્ચ મૂલ્યો આધારિત તથા જટિલ
- → ઉત્પાદનની ગુણવત્તા અને વિશિષ્ટીકરણ પર વધુ ધ્યાન
- → મોજવસ્તુઓનું ઉત્પાદન વધુ માત્રામાં થાય છે.
- → ઉત્પાદિત માલ આંતરિક અને આંતરરાષ્ટ્રીય બજારોમાં વેચાણ મા મોકલવામાં આવે છે.
- → આ પ્રકારના ઉદ્યોગો માટે વિસ્તૃત બજાર, જુદા જુદા પ્રકારનો કાચો માલ, ઊર્જાના સાધનો, વધારે મૂડી, મોટે યંત્રસામગ્રી આદિ પૂરતા પ્રમાણમાં...
- → લોખંડ-પોલાદ ઉદ્યોગ, પેટ્રોરસાયણ ઉદ્યોગ, ખાંડ ઉદ્યોગ, સિમેન્ટ ઉદ્યો

33) ઉચ્ચ સ્તરીય સેવાઓ:-
- → ઉચ્ચ કક્ષાના નિર્ણાયકો, આર્થિક, રાજકીય કે નીતિવિષયક, સલાહકાર સંશોધકો ઉચ્ચ સ્તરીય સેવાઓ પૂરી પાડે છે.
- → ખૂબ જ ઊંચુ વેતન પ્રાપ્ત કરે છે.
- → ઉન્નત અર્થવ્યવસ્થાઓ સ્થાપવામાં મહત્ત્વની ભૂમિકા
- → વર્તમાન સાથે જોડાયેલા વિચારો કે વિચારધારાઓ આપવી
- → તેમનું પુનઃગઠન, વ્યાખ્યા કરવી
- → આંકડાઓની વ્યાખ્યા કરવી.
- → નવા પ્રયોગો, નવીનતમ પ્રૌદ્યોગિકી, સંશોધન કાર્યો, આ વિશેષ પ્રકારની ઉચ્ચસ્તરીય સેવાઓ છે.
- → આ સેવાથી નવા પ્રકારના ઉદ્યોગો સ્થપાઈ રહ્યા છે. ...

34) હવાઈ માર્ગોનો વિકાસ:-
→ હવાઈ માર્ગોનો વિકાસ આર્થિક અને ઔદ્યોગિક રીતે વિકસિત દેશો
વધુ. યુ.એસ.એ, પશ્ચિમ યુરોપમાં હવાઈ માર્ગોનું પ્રમાણ વધુ.
→ મુસાફરી ઝડપી અને આરામદાયક બને છે.
→ દુર્ગમ પ્રદેશોમાં પહોંચવા હવાઈ માર્ગ એકમાત્ર વિકલ્પ
→ હવાઈ માર્ગોના વિકાસના કારણો રાષ્ટ્રો પોતાનું રક્ષણ ઉત્તમ રીતે કરી
→ લશ્કરને સહાયક
→ લંડન, રોમ, પૅરિસ, દુબઈ, નવી દિલ્લી, સિંગાપુર, ટોકિયો વગેરે આધુનિ

35) ફિલ્મ ઉદ્યોગ:-
→ હૉલિવુડ એ વિશ્વની સૌથી જૂની ફિલ્મ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
→ હિન્દી ફિલ્મો બૉલિવુડના નામથી ઓળખાય,
→ ભારતમાં ફિલ્મ ઉદ્યોગનું મુખ્ય કેન્દ્ર મુંબઈ
→ ભારતમાં સૌપ્રથમ ફિલ્મ 1913 માં રાજા હરિશ્ચંદ્ર
→ પ્રથમ તબક્કાની ફિલ્મો મૂંગી અને શ્વેત-શ્યામ
→ 1950 ના દશકમાં રંગીન ફિલ્મો રજૂ...
→ આર્થિક, સામાજિક, ધાર્મિક, રાજકીય, સાંસ્કૃતિક વગેરે અનેક ક્ષેત્રોમાં
તેનો પ્રભાવ
→ ભારતમાં હિંદી ભાષા ઉપરાંત અનેક પ્રાદેશિક ભાષાઓમાં પણ
ફિલ્મોનું નિર્માણ.

36) વિશિષ્ટ આર્થિક પ્રદેશ:-
મુક્ત વ્યાપાર પ્રદેશને હવે વિશિષ્ટ
આર્થિક પ્રદેશ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
વિશિષ્ટ આર્થિક પ્રદેશમાટે સરકાર દ્વારા નીચે પગલાં ભરવામાં આવે
→ ખાસ આર્થિક પ્રદેશ માટે જમીન પૂરી પાડવી.
→ આ પ્રદેશ માટે કરનું માળખું સરળ અને હળવું કરવું.
→ લાઈસન્સ પ્રથા રદ કરવી.
→ વિદેશી રોકાણોને પ્રોત્સાહન આપવું.
→ આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારનું કદ, મુડીરોકાણ વધે - માટે જરૂરી સગવડો આપ
→ કામદાર હિતના કાયદાઓમાં છૂટછાટ આપવી.
ગુજરાતમાં કંડલા સ્પેશિયલ ઈકોનોમિકલ ઝોન છે.

અથવા

36) ભારતના વિદેશ વ્યાપારનો ઈતિહાસ:-

→ ભારતમાં પ્રાચીન કાળમાં લાંબા અંતર સુધી વસ્તુઓનું પરિવહન સલામત ન હતું. તેથી વ્યાપાર સ્થાનિક બજારો પુરતો સીમિત

→ લોકો ખોરાક અને વસ્ત્ર માટે મોટે ભાગે ખર્ચ કરતા હતા.

→ આદિમ સમાજમાં વ્યાપારનું પ્રારંભિક સ્વરૂપ 'વિનિમય વ્યવસ્થા'

→ ભારતમાં કેટલાક અંતરિયાળ વિસ્તારોમાં જરૂરિયાત મુજબની વસ્તુઓની આપ-લે થાય છે.

→ વૈશ્વિક વ્યાપારિક સંબંધો વિકસાવવામાં ભારતીયોનો ફાળો.

→ ભારતમાંથી રેશમી કાપડ, રેશમ લોખંડના સામાનનો નિકાસ

37) જૈવિક કચરામાં મોટી હૉસ્પિટલો, દવાખાનાં, પ્રયોગશાળાઓ, પેથોલૉજિક, લૅબોરેટરી, મેડિકલ કૉલેજમાંથી નીકળતા કચરાને જૈવિક કચરો કહે છે.

પાટા, કાઢી નાખેલું પ્લાસ્ટર, હાથમોજા, ઈંજેક્શન, ગ્લુકોઝના ખાલી બાટલા, દવાની ખાલી બાટલીઓ, સોય, વાઢકાપમાં કાઢી નાખેલા અંગોનો સમાવેશ જૈવિક કચરામાં થાય છે.

38) મધ્યસ્થ:- અવલોકનોને ચડતા ક્રમમાં ગોઠવતાં:

80, 95, 100, 105, 140, 150, 156, 185, 209, 230, 280, 300

કુલ અવલોકનો - 12 છે, તેથી $n=12$

જો $n=2m$ તેથી $12=2m$ થાય માટે $m=6$

$$M = \frac{\text{6ઠ્ઠા અવલોકનની કિંમત} + \text{7માં અવલોકનની કિંમત}}{2}$$

$$= \frac{150+156}{2}$$

$$= \frac{306}{2}$$

$$M = \boxed{153}$$

39) કમ્પ્યૂટરની મદદથી સ્લેબ આલેખનાં સોપાન:-

→ કેલ્સી પ્રોગ્રામ શરૂ કરો.

→ આપેલી માહિતી વર્કશીટમાં ઉમેરી પસંદ કરો.

→ સ્ટાન્ડર્ડ ટૂલબાર પર આવેલ ચાર્ટ બટન ઉપર ક્લિક કરો...
→ ચાર્ટ વિઝાર્ડના પ્રથમ પગલામાં ચાર્ટનો પ્રકાર સ્તંભ આલેખ પસંદ
→ પસંદ કરેલી માહિતીનો વિસ્તાર.... [Page-]

અથવા

39 GPS ના ઉપયોગ
→ દુનિયામાં કોઈ પણ સ્થળથી અવકાશી પદાર્થોનું સ્થાન-નિર્ધારણ
→ અવકાશ દર્શન કરનાર, વહાણવટીઓ અને ટ્રેકર્સ વગેરેને ઉપયોગી
→ માલિકરહિત વાહનોના નિર્દેશ માટે, રસ્તા પરના ટ્રક બસ વગેરે વાહનોનાં ચોક્કસ સ્થાન જાણવા માટે
→ લશ્કરી કામ માટેના નકશા આ પ્રણાલી પૂરી પાડે છે.
→ એક ટાઈમ ઝોનમાંથી અન્ય ટાઈમ ઝોનમાં પ્રવેશતાં પ્રવાસીઓનાં સેલફોનની ઘડિયાળમાં આપોઆપ જે-તે સ્થળના સમયની નોંધ
→ કૉલ કરનારનું, અસરગ્રસ્તનું કે ઘટનાનું સ્થાન જાણવા.
→ ગુનેગારને પકડવા માટે પોલીસતંત્ર દ્વારા મોબાઈલ ટ્રેકિંગનો ઉ
→ આપત્તિ સમયે આફતમાં સપડાયેલા લોકોને બચાવ-સામગ્રી પહોંચ
→ માલવાહક વાહનોની ગતિ અને સ્થાન જાણવા.

40)
ખૂણાઓનું માપ પ્રાપ્ત કરવા માટે પ્રાપ્ત ટકાવારીને 3.6 થી ગુણાવ પડે. 3.6 × ટકા = વર્તુળના ખૂણાનું માપ.

① $\frac{36}{10} \times \frac{45}{1} = 162^\circ$ ઘઉં ઉત્પાદન

② $\frac{36}{10} \times \frac{30}{1} = 108^\circ$ કપાસ ઉત્પાદન

③ $\frac{36}{10} \times \frac{10}{1} = 036^\circ$ જુવાર ઉત્પાદન

④ $\frac{36}{10} \times \frac{8}{1} = 028.80^\circ$ બાજરી ઉત્પાદન

⑤ $\frac{36}{10} \times \frac{7}{1} = 025.20$ મગ ઉત્પાદન

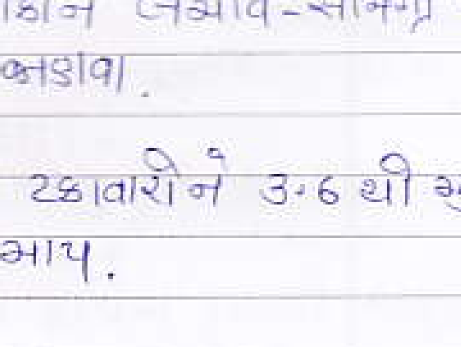

વિભાજિત વર્તુળ આલે

ision

વિભાગ : E

નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ આપો. [પ્રત્યેકના 5 ગુણ] [30

41) ભારતમાં વસ્તી વિતરણની પ્રાદેશિક વિભિન્નતા :-

→ ઉત્તરપ્રદેશ અને મહારાષ્ટ્ર આ બે રાજ્યોની વસ્તીનો સરવાળો કરીએ તો તે ભારતની લગભગ ચોથા ભાગની વસ્તી થાય છે.

→ બિહાર રાજ્ય દેશના ક્ષેત્રફળનો 2.8% વિસ્તાર, પણ વસ્તી - 8.5%.

→ દેશમાં સૌથી ઓછી વસ્તી ધરાવતું રાજ્ય સિક્કિમ.

→ સૌથી ઓછી વસ્તી ધરાવતો કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ લક્ષદ્વિપ

→ જમ્મુ અને કાશ્મીર, અરુણાચલ પ્રદેશ અને ઉત્તરાખંડમાં વસ્તીનું પ્રમાણ તેના વિશાળ ભૌગોલિક ક્ષેત્રફળની તુલનામાં ઓછું

→ ભારતનાં 11 રાજ્યો અને 6 કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોમાં તેના ક્ષેત્રફળની તુલનામાં વસ્તીનું ભારણ રાષ્ટ્રીય સરેરાશથી ઊંચું

→ ક્ષેત્રફળની દ્રષ્ટિએ રાજસ્થાન અને મધ્યપ્રદેશ બે મોટા રાજ્યો પરંતુ દેશની 5.6% અને 6% વસ્તી વસે છે.

→ ઉત્તરપ્રદેશ, મહારાષ્ટ્ર, બિહાર, પશ્ચિમ બંગાળ આ ચાર રાજ્યોમાં દેશની કુલ વસ્તીનો ઘણો મોટો હિસ્સો વસે છે.

→ દેશની સરેરાશ વસ્તીગીચતા 382 છે. સૌથી વધુ વસ્તીગીચતા - દિલ્લી અને સૌથી ઓછી વસ્તીગીચતા - અરુણાચલ પ્રદેશ.

42) સાગરીય સંસાધન સંબંધી સમસ્યા :-

→ અનિયંત્રિત મત્સ્યાયનથી સાગરીય સંપત્તિનું પ્રમાણ ઘટવા લાગ્યું. સાગરીય પારિસ્થિતિક તંત્ર પર માઠી અસર

→ સાગરકાંઠે આવેલા શહેરો અને ઉદ્યોગો દૂષિત પાણી સમુદ્રમાં ઠાલવે છે. પરિણામે સાગરીય જીવસૃષ્ટિ નાશ પામે છે.

→ ખનીજ તેલની રિફાઈનરીઓએ છોડેલા દૂષિત પાણી અને રાસાયણિક પ્રવાહી કચરાથી જીવસૃષ્ટિ નાશ પામે છે.

→ સ્ટીમરો દ્વારા વહન કરાતું તેલ - અકસ્માતમાં સમુદ્રમાં ઢોળાય - પરિણામે જળ દૂષિત થાય.

(ઉકેલ) :- → ઉદ્યોગોનાં કે શહેરોનાં દૂષિત પાણી સમુદ્રમાં છોડવાને બદલે તે યોગ્ય ટ્રીટમેન્ટ બાદ સમુદ્રમાં છોડવું.

→ જૈવ-વૈવિધ્યને બચાવવા સમુદ્રનાં કેટલાક ક્ષેત્રોને મરીન નેશનલ

→ અતિ ક્ષારયુક્ત પાણી ફરી સમુદ્રમાં ન ઠાલવતા તેનો અન્ય રીતે ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

અથવા

42 ભૂમિસંસાધન સાથે જોડાયેલી સમસ્યાઓ:-

1) ખેતીલાયક જમીનનો ઘટાડો
2) અતિ સિંચાઈથી થતું ભૂમિનું ક્ષારીકરણ
3) જમીનનું ધોવાણ
4) નિર્વનીકરણ
5) સઘન ખેતી [વિસ્તૃત લખાણ જરૂરી] [Page No:-73]

43) વિશ્વના મહત્વના રેલમાર્ગો:-

1) ઓરિએન્ટલ એક્સપ્રેસ રેલમાર્ગ
2) ટ્રાન્સ સાઇબીરિયન રેલમાર્ગ
3) કેનેડા-પૅસિફિક રેલમાર્ગ
4) બ્યુનોસ એરિસ-વાલ્પારાઇસો રેલમાર્ગ
5) બેંગ્વેલા રેલમાર્ગ
6) ઑટ્સવાના રેલમાર્ગ [Pg-38]

44) ગરીબીનો અર્થ:-

સમાજનો એક વર્ગ કે જે પોતાની આવશ્યક જરૂરિયાતો પણ સંતોષી ના શકતો હોય તો તેને ગરીબીરેખા નીચે...

વિશ્વબેંકના મતાનુસાર રોજના એક અમેરિકન ડૉલરથી ઓછું ખર્ચ કરનાર વ્યક્તિ ગરીબીરેખા નીચે ગણાય.

વસ્તીવધારો, ગૃહયુદ્ધો, ઉત્પાદનનાં સાધનોનુ અસમાન વિતરણ, ખેતી મંદ વિકાસદર, કુદરતી આફતો, યુદ્ધ આદિ ગરીબીના કારણો.

ગરીબી દૂર કરવાના ઉપાયો:-

→ વસ્તીવધારા પર નિયંત્રણ
→ રોજગારલક્ષી યોજનાઓની તૈયારી
→ જરૂરતમંદ લોકોને સસ્તા દરે લોન આપવી
→ સસ્તા દરે અનાજનુ વિતરણ
→ ખેતીક્ષેત્રે સિંચાઈ, વીજળીકરણ, સુધારેલાં બિયારણો પૂરા પાડવ...

અથવા.

धनकचरानी समस्या:-
→ धनकचरानो योग्य निकाल न थाय અથવા
दररोज रीते निकाल न पामे तो समस्या वधे.
→ २૬ जातना रोगो थवानी संभावना.
→ कचराना ढगलामां लागेली आगथी हवामां भारे प्रदूषण.
धनकचरानो निकाल करवाना उपायो:-
→ धनकचराने शहेरथी दूर फेंकी आववाना बदले पुनः उपयोगमां...
→ घन कचराने दाटीने तेमांथी खातर बनावी शकाय.
→ सडी शके तेवा कचरांमाथी बायोगॅस बनावी ऊर्जा तरीके उपयोग.
→ केटलाक कचरामांथी जैविक के कम्पोस्ट खातर बनावी शकाय.
→ तापविद्युतमथकोमांथी नीकळती राखथी ईंटो, टाईल्स बनावी शकाय.
→ काच, पूंठा, कागळ, लोखंडनी भंगार जुदा करी रि-सायकल करवुं.
45) शहेरी वसाहत:- ~~"ज्यारे घणु कुटुंबो अने~~
शहेरी वसाहतोमां वसता लोको पोतानी आजीविका
द्वितीयक, तृतीयक, चतुर्थक के पंचम प्रकारनी आर्थिक प्रवृत्तिओथी...
→ तेमनी जीवनशैली ग्राम्यवसाहत करता भिन्न
→ जनसंख्यानुं प्रमाण वधारे
→ रोजिंदा जीवनव्यवहारमां लोको यंत्रो के यांत्रिक साधनोनो उपयोग
वधु करता होय छे.
कार्यकारितानां आधारे प्रकार:- 1) वहीवटी केन्द्रो
2) संरक्षण केन्द्रो
3) औद्योगिक केन्द्रो
4) वेपार केन्द्रो
5) परिवहन केन्द्रो. [pg: 67]

46) 1) हरियाणा
2) वाराणसी
3) गांधीनगर
4) सलाया
5) जोधपुर

शिक्षकनुं नाम:- मोरे मिनाक्षी बी.